1893 — 1973
80
років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
(212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 31. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 17-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1973 No. 31. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

П'ятниця, 16 лютого 1973

ГУБЕРНАТОР АЛАБАМИ ДЖОРДЖ ВОЛЛЕС залишиться у лікарні на довгий час, бо після останньої операції в нього з'явилася легка кровотеча. Він перебуває в лікарні у Бірмінгемі після поранення під час передвиборчого виступу.

КРАЙОВА РАДА КАТОЛИЦЬКИХ ЄПИСКОПІВ на засіданні у Вашингтоні винесла постанову, що жінок-католичок будуть екскомунікувати, якщо вони будуть викидати дитячий плід, робити аборти. У постанові сказано, що „та жінка, якій зроблять аборт, і та особа, яка намовляє на аборт, як і та, що виконує операцію аборту — виступають проти Божого закону". Кардинал Джон Гуді з Чікаго сказав, що таким особам не буде уділюватись причастя і останнього миропомазання.

НА 20 З ПОЛОВИНОЮ МІЛЬЙОНІВ АМЕРИКАНЦІВ у віці 65 років і вище — 60 відсотків припадають на жінок, про що повідомило Бюро Перепису населення з Вашингтону. За підрахунками того Бюра, перевага жінок у старшому віці над чоловіками буде й далі збільшуватись, чи залишатиметься у такій пропорції: 40 відс. чоловіків до 60 відс. жінок. У 1900-му році в ЗСА на 102 чоловіки у віці 65 років і вище припадало 100 жінок у такому ж віці, але за останні десятиріччя це співвідношення змінилось у „користь" жінок, які здебільшого живуть на старість самотою.

У ПРИВАТНОМУ ПОМЕШКАННІ В НЮ ЙОРКУ, у Східньому Гарлемі, себто в негритянській дільниці міста, поліція викрила цілу „домашню фабрику" для вироблення наркотиків. Вироблені там щотижня біля 2 кілограмів „героїн" та „конаїну" передавали в крамничку на Ленокс евню, де їх продавали „клієнтам". Крамничка під числом 103 назовні продавала цукерки, а насправді отруту. Поліція заарештувала одинадцять осіб.

ІЗ БІГ СУР У КАЛІФОРНІЇ СПОВІСТИЛИ, що там стався великий зсув землі, яким засипано шлях між Монтересм і Сейнт Луїсом. Землею завалило тягарове авто, згинув один робітник, який працював при направі шляху.

В УРУГВАЇ ДАЛІ ТРИВАЄ НЕПЕВНЕ І НАПРУЖЕНЕ СТАНОВИЩЕ, а військо, авіяція і фльота домагаються, щоб президент Бордаберрі негайно вдався до важливих реформ. У країні панує інфляція, затримка з виплатами пенсій, платень тощо. Такі ускладнення виникли тому, що раніше Уругвай постачав на дуже вигідних умовах м'ясо й ін. продукти за кордон, але тепер немає такої коньюнктури, як раніше, а платні високі і пенсії такі, що рівняються заробіткам працюючих. Можливо, що урядові доведеться зменшувати видатки на суспільну опіку та здійснити різні реформи.

ГУБЕРНАТОР ПЕНСИЛЬВЕНІЇ МІЛТОН ШЕПП заявив, що залізницю Пенн Сентрал треба знаціоналізувати, і може ході вона вийде з постійної фінансової кризи. Він додав, що ніхто „при своєму розсудку" з приватних людей не буде вкладати в ту залізницю капіталів, бо залізниця дає тільки збитки.

УРЯД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ РІШЕННИ ВТРИМАТИ КОНТРОЛЮ цін і платень. Таку заяву склав прем'єр-міністер Гіт у відповідь на незадоволення з політики консервативного уряду збоку робітничих професійних спілок, які почали стосувати акти своєрідного саботажу, як, наприклад, працівники газової індустрії, зривають постачання газу до домів та підприємств. Уряд встановив межу збільшення висоти заробітних платень на 7-8 відс., а прем'єр-міністер Гіт повідомив, що „ніяких винятків не буде".

ЦЕНТРОВИЙ УРЯД ПРЕМ'ЄРА ДЖУЛЬО АНДРЕОТТІ В ІТАЛІЇ зазнав поразки у палаті депутатів при голосуванні над доповненням закону про земельну ренту з уваги на розкол у Партії Християнських Демократів. Уряд Андреотті є при владі в Італії від червня 1972 р.

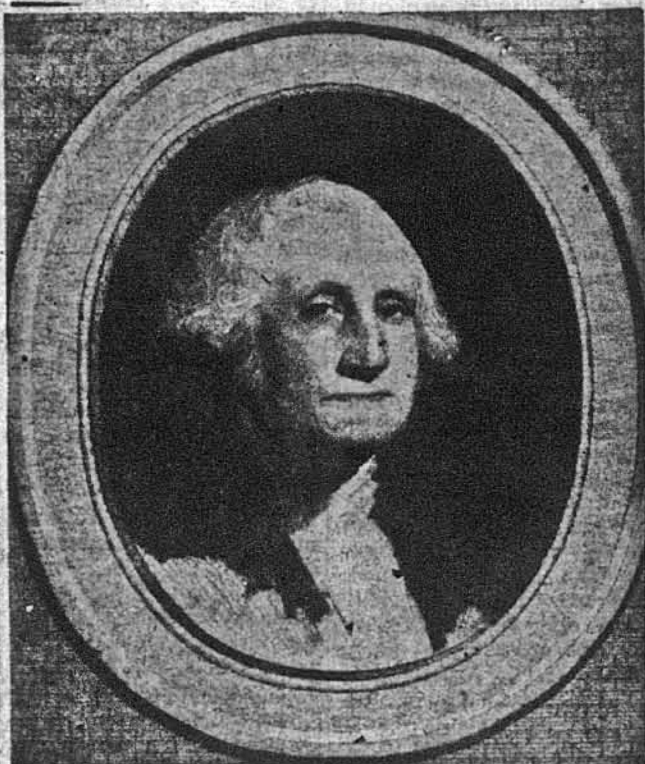
АВСТРАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ ПРО СКАСУВАННЯ ЕМІГРАЦІЙНИХ ПРИВІЛЕЇВ, коли йдеться про одержання австралійського громадянства. Від тепер апліканти з Великої Британії будуть трактовані нарівні з усіми іншими імігрантами. Уряд також повідомив, що намайбутнє від нових австралійських громадян не буде вимагатися прирічення на вірність британській монархії. Текст прирічення монархові вилімінювано з присяги на вірність Австралії, яку складають нові громадяни.

ПРЕСОВА АГЕНЦІЯ ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ дістала дозвіл відкрити своє бюро у Східнім Берліні. Поруч агенції Ройтера це буде друга західня пресова агенція у Східньому Берліні.

Московська „Литературная Газета" називає акад. А. Сахарова „юродивим"

Москва. — Головний редактор видаваного в Москві офіційного органу Спілки Письменників Совєтського Союзу „Литературная Газета", Александер Чаковський, заатакував відомого совєтського дисидента, голову створеного у Москві Комітету оборони людських прав академіка А. Сахарова за його думки, висловлені ще 1968 року в опублікованому тільки на Заході трактаті про коекзистенцію і „конвергенцію" (взаємопроникання) між Сходом і Заходом. Думки А. Сахарова Чаковський називає — „наївними", а його самого „юродивим". Це перша атака на акад. А. Сахарова в совєтській пресі. Досі не виступали ні проти його писань, поширюваних у відписах в СССР, а публікованих на Заході, ані проти його діяльности, як ініціятора і провідника Комітету людських прав, зважаючи на його заслуги у випродукуванні першої совєтської атомової бомби і на його титул дійсного члена Академії Наук СССР. Останнім часом були репресовані тільки його ближчі співробітники в названому Комітеті, як також деякі із пропагаторів його писань. На вимогу режимних органів були вилучені з Московського Університету діти другої жінки А. Сахарова, не зважаючи на те, що вони добре вчилися. У своїй атаці на акад. А. Сахарова Чаковський закидає йому спрощування проблем і наївність його концепції світового уряду, заявляючи, що це „мішанина" уривків з Євангелії, „Соціяльного трактату" Ж. Ж. Руссо, совєтської й американської конституції і „побожних побажань" автора. Самого ж А. Сахарова Чаковський назвав „юродивим", тобто людиною несповна розуму, але — в очах простолюддя — пройнятої духом святости і здібністю пророкування.

БАТЬКО АМЕРИКАНСЬКОЇ НАЦІЇ

ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН
1732 — 22-го лютого — 1973

Державний секретар Роджерс оптимістично оцінює міжнародну ситуацію

Вашингтон. — Державний секретар Вілліям Роджерс відбув у четвер 15 лютого ц. р. швидко після підписання договору з Кубою про спільне поборювання повітряних і морських піратів, — пресову конференцію, на якій досить оптимістично висловлювався про загальну міжнародну ситуацію та, зокрема, про шанси замирення на Близькому Сході та збереження перемир'я у В'єтнамі. Він висловив теж переконання, що також в Ляосі й Камбоджі, де все ще продовжується війна, прийде вкоротці до перемир'я. Щодо ізраїльсько-арабського конфлікту, то Роджерс переконаний, що хоч Йорданія станиться супроти Ізраїлю менш войовничо, проте існують кращі шанси „частинного" замирення Ізраїлю з Єгиптом з відкриттям Суецького каналу для кораблеплавби та відтягненням ізраїльських військ на деяку віддаль із східнього узбережжя каналу. Державний секретар Роджерс свобідно відповідав на всі запити журналістів, але очевидячки схвилювався і зворушився, коли один журналіст запитав його, чому Уряд відмовляється признати амнестію американським дезертирам, коли він замирюється з північно-в'єтнамським комуністичним ворогом. Роджерс звернув увагу, що на місце кожного дезертира, чи втікача від рекрутації мусів вступати інший молодий мужчина, що нести тягар війни й оплачувати той свій громадянський обов'язок своїми трудами чи навіть життям.

Населення світу досягнуло 3,706 мільйонів людей

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Заходами ОН опубліковано черговий „Демографічний річник Об'єднаних Націй", в якому подані найновіші статистичні дані про стан населення в окремих країнах світу. Як виходить з цих даних, серед міст світу на перше місце висунувся Шанхай із 10,820,000 мешканцями. На другому місці є Токіо з 8,841,000, а на третьому „власний" Ню Йорк з 7,895,000 мешканцями. Далі йдуть: Пекін, Москва, Бомбей, Сеул, Сао Павльо та Каіро. За даними річника ОН, населення землі досягнуло 3,706 міл. людей в половині 1971 року, зберігаючи пересічний приріст 2%. Коли цей приріст втримається у найближчі декади, то в 2006 році число населення землі подвоїться. Найчисленнішою державою світу є Китай з 787,-176,000 мешканцями. На другому місці є Індія з 550,374,-000 населення. В Азії живе 56.7% всього населення земної кулі. Найменша смертність дітей є у Голляндії та Швеції (11.1 смертних випадків на 1000 немовлят). Смертність дітей не перевищує 12.5 немовлят на кожну 1000 в таких країнах як Фінляндія, Японія, а далі йдуть: Ісляндія, Норвегія, Данія, Франція. ЗСА находяться на 22-ому місці у списку країн зі смертністю 19.2 на кожну 1000 немовлят. Найвищий рівень народжень є у Західній Німеччині — 12.8 на 1000 населення, а найвищий у Свазіленд, Африка — 52.3 на 1000 населення. Покажчики для Південної Африки виявляють смертність немовлят серед білого населення — 19.4 на 1000 населення, а серед чорного населення — 121.3 на 1000 чорних мешканців. В найновішому виданні річника ОН немає вже окремих даних про Тайвань (Формозу), що, очевидно, сталося на вимогу китайських комуністів, які зачисляють Тайвань до китайського материка. Дані про Ню Йорк включають п'ять районів міста: Квінс, Бруклін, Мангеттен, Бронкс і Стетен Айленд. Коли ж взяти Ню Йорк з округами Нассав, Раклендº, Саффок і Вестчестер — то тоді населення „великого Ню Йорку" начисляє 11,572,000, тобто становить найбільше зосередження людей в одному місці на світі.

На урядових будинках піднесено прапори

Вашингтон. — Ще впродовж одного тижня мали б бути опущені на половину щогли зоряні прапори на всіх урядових будинках ЗСА після смерти президента Джонсона, але їх вже піднесли на розпорядження президента Р. Ніксона. Перед тим він звернувся з проханням до вдови покійного президента Линдона Джонсона дати згоду на піднесення прапорів передчасно, щоб так привітати американських військовополонених, які тепер повертаються з Північного В'єтнаму й ін. частин того континенту. Леді Бирд Джонсон відразу висловила на це свою згоду. Прапори вже піднято у Вашингтоні на всіх урядових будовах і площах.

ЗСА І КУБА ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР ПРОТИ ПОВІТРЯНИХ І МОРСЬКИХ ПІРАТІВ

Вашингтон. — В четвер 15 ц. м. державний секретар Вілліям Роджерс і Ярослав Зантовський, радник чехо-словацької амбасади у Вашингтоні, яка репрезентує інтереси комуністичної Куби, обмінялися відписами договору, який офіційно зветься „Меморандум про порозуміння щодо схоплювання літаків і кораблів та про інші злочини". Державний секретар Роджерс підписав той документ у Вашингтоні одночасно, як у Гавані на Кубі такий документ підписав кубинський міністер закордонних справ Раул Роа Ґарція. Водночас в Оттаві у Канаді канадійський секретар закордонних справ Мітчелл Шарп підписав ідентичний документ разом із заступником кубинського міністра закордонних справ. У тому договорі, що складається з чотирьох точок і висновків, ЗСА і Куба зобов'язуються або видати або судити у себе й засуджувати на „якнайбільш суворую кару" винуватців насильного схоплення літаків або морських суден, із негайним зворотом майна, що його захопили схоплювачі та звільненням осіб у тих літаках чи суднах. Однак у тому договорі забезпечено право азилю для політичних втікачів та вийнято з-під постанов договору винуватців „менших злочинів", як ось, наприклад, крадіж рибальських чи рибальського човна. Договір зобов'язує на 5 років із правом виповісти його на пів року. Державний секретар Роджерс з признанням висловився про діловий та конструктивний спосіб переговорювання у цій справі з Кубою, але підкреслив, що те порозуміння ні в чому не змінило становища ЗСА супроти Куби, яка надалі зберігає ворожий підхід супроти ЗСА і південно-американських держав. Роджер звернув увагу, що від листопада, коли тільки почались з Кубою ці переговори, не було ні одного схоплення літака. Раніше відбулося 101 випадків схоплення літаків над Америкою і скеровування їх до Куби, при чому у 84-ох випадках схоплювачам удалося перевести це.

Кіссінджер нараджується у Пекіні з лідерами китайських комуністів

Пекін. — Асистент президента Ніксона Генрі Кіссінджер прибув у минулий четвер 15 лютого ц. р. до столиці Комуністичного Китаю, перевівши перед тим 5 днів у столиці Північного В'єтнаму Ганої та два дні у Гонґ Конгу. У комунокитайській пресі й радіо появилася тільки коротка вістка про приїзд Кіссінджера з вичисленням шістьох його співробітників і дорадників, які прибули з ним, та згадкою, що в тому почеті знаходяться також дві секретарки. На летовищі, під Пекіном зустріли Кіссінджера міністер закордонних справ Комуністичного Китаю Чі Пенг-фей і його заступник, як також інші високі урядовці. Однак ані Кіссінджер ані ніхто з китайських комуністів не склав при прильоті Кіссінджера ніякої заяви і Кіссінджера та його почет негайно відвезли до призначеної їм резиденції. Ще того самого дня Кіссінджер перевів першу три і пів годинну нараду з прем'єром Комуністичного Китаю Чжу Ень-ласм. Західня преса звертає увагу, що преса й радіо Комуністичного Китаю, хоч висловлювались дуже обережно про теперішні відносини в Південному В'єтнамі, проте дальше таврували Америку, як „агресора" в Ляосі та запевняли про дальшу підтримку Китаю „визвольному рухові" народів Індокитаю.

Посилюється політично-ідеологічна індоктринізація в Україні

Московський щоденник „Известия" з 10 лютого опублікував інформаційну статтю секретаря Президії Верховної Ради УССР Я. Колотухи н.т. „Вимога життя: вчитися!", в якій він подає чимало даних про форми і способи політично-ідеологічної індоктринізації членів совєтської адміністрації, зокрема членів Верховної Ради та різних ступенів всіх інших рад. Я. Колотуха пише, що „за останні роки в Україні, як і в інших республіках, зложилася і діє чітка система підготовки і перепідготовки кадрів, яка дозволяє охопити навчанням всіх працівників місцевих рад".

Ключеве місце в цій системі займає Вища партійна школа при ЦК КП України у уякій вчаться „практично всі голови виконкомів міських і районових рад, працівники виконкомів обласних, районових і міських рад, президії Верховної Ради УССР і відповідальні працівники апарату Ради міністрів Української ССР". Від часу започаткування цієї навчальної системи у цій школі навчалося понад 1,500 чоловік.

Для потреб областей та районів створено в 14 містах України обласні, а в 5-ти міських міжобласні „постійно діючі курси". Пересічне число студентів на цих курсах 20,000 чоловік річно. Незалежно від того службовці на різних ступенях адміністраційної структури УССР зобов'язані відвідувати вечірні партійні школи, а також студіювати на заочних курсах. Того типу навчанням охоплено в цьому році 1,096 голів, заступників голов і секретарів виконкомів місцевих рад.

Я. Колотуха подає також дані про окремі області України по лінії політично-ідеологічної індоктринізації. За його словами „навна в республіці система підготовки і перепідготовки кадрів совєтського апарату дозволяє узброїти їх практичним досвідом, глибоким знанням марксистсько-ленінської теорії, проблем державного будівництва, важливіших постанов ЦК КПСС, внутрішньої і зовнішньої політики партії на сучасному етапі, ленінських методів праці з масами".

„Світова Організація за Свободу" апелює в справі арештованих українців

Буенос Айрес. — 9 лютого Світова Організація за Свободу, яку очолює проф. д-р Едардо А. Гарсія, надіслала телеграми до президента ЗСА Р. Ніксона, генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма та генерального секретаря Міжнародної Комісії Юристів в обороні ув'язнених і засуджених українських інтелектуалістів. В телеграмі, яку також підписали: сенатор Павло Юзик, д-р Д. Квітковський та д-р Віктор Боровський, говориться про порушування прав людини, наводячи приклад з запроторенням до божевільні математика Леоніда Плюща.

Старанням Уряду в Оттаві приготовляється до друку „Історія українців в Канаді"

Едмонтон. — Два професори Альбертського Університету в Едмонтоні, Манолій Р. Лупул і Іван Л. Рудницький, дістали доручення від департаменту державного секретаря в Оттаві спільно зредагувати „Історію українців у Канаді". Д-р Лупул є професором у відділі основ педагогіки і він спеціялізується в історії шкільництва національних груп Західньої Канади, зокрема французів й українців. Він є також головою Клюбу українських професорів Альбертського Університету. Д-р Лупул широко відомий із своїх публічних виступів у питаннях багатокультурности. Д-р Рудницький є від двох років надзвичайним професором в історичному Відділі Альбертського Університету. Раніше він працював в Американському Університеті в Вашингтоні. Д. К. В Едмонтоні він читає курси східньоевропейської й української історії.

„Історія українців у Канаді" запланована як один том із серії подібних праць про двадцять канадських етнічних груп. Канадський федеральний уряд запроектував цю акцію в жовтні 1971 внаслідок поради висловленої в IV книзі Королівської комісії для двомовности й двокультурности. Для цієї справи призначено загальний бюджет у висоті $200,-000 на редакційні й технічні кошти. В це не враховано витрат, зв'язаних з самим майбутнім виданням книжок, які мають появитися англійською й французькою мовами. До цього часу замовлено історії таких канадських етнічних груп: арабів, китайців, індусів, португальців, італійців, шотляндців, скандинавців, голляндців, німців, поляків, литовців, угорців, сербів і хорватів.

Редактори „Історії українців у Канаді" вже встигли домовитися з рядом визначних спеціялістів, які погодилися опрацювати поодинокі розділи книги: д-р Володимир Кисілевський, Оттава (поселення); д-р Всеволод Ісаїв, Торонтський Університет (суспільна структура); сенатор Павло Юзик, Оттава (церковні відносини); пані Ольга Войценко, Вінніпег (громадські організації); д-р Богдан Гарасимів, Кальгарський Університет (політичне життя); д-р Михайло Марунчак, Вінніпег (Комітет Українців Канади); д-р Роман Рахманний, Монтреаль (преса); д-р Яр Славутич, Альбертський Університет (красне письменство); д-р Роберт Климаш, Канадський Національний Музей, Оттава (мистецтво); д-р Ярослав Рудницький, Манітобський Університет (мова). Д-р М. Лупул писатиме про справи шкільництва, а д-р І. Л. Рудницький про европейське коріння канадських українців. Також передбачається розділ з оглядом важливішої дотеперішньої літератури про українців у Канаді.

Заплановано, що праця над матеріялами книги повинна бути завершена до кінця 1974 та що „Історія українців у Канаді" появиться, мабуть, у 1975 році.

Проф. К. Біда з Оттави знову у студійній поїздці до Европи

Джерзі Сіті. — Д-р Константин Біда, повний професор Оттавського університету та директор відділу слов'янських студій у тому університеті, має в цьому академічному році (1972/73) студійну відпустку (sabbatical leave) та вже вдруге відбуває свою студійну поїздку до Европи. Відвідавши в середу, 14-го лютого, Український Народний Союз і „Свободу", проф. К. Біда інформував, що предметом його студій є зокрема ті слов'янські стародруки, головно українські, які находяться в архівах і бібліотеках Західньої Европи та на цьому континенті. Відвідавши бібліотеки в Лондоні, Римі і Парижі, він на коротко приїхав до ЗСА і тепер знову виїжджає до бібліотек у Гельсінках, Відні, Загребі і Мюнхені. Його досі студійну працю фінансує Канадська Рада для справ науки і мистецтва. Проф. Біда поінформував, що в бібліотеках Західньої Европи находиться багато українських стародруків, старих пам'яток української культури, про які студенти української літератури і філології тільки побіжно довідуються з історії літератури. Тому він плянує видати бодай найважливіші із знайдених нім текстів, які служитимуть за головні джерела до студій історії української літератури, мови, стилістики і культури старої України. Говорячи про ці справи, проф. К. Біда підкреслив, що займаючись нашими сучасними літературними проблемами, в наукових дослідах треба брати до уваги також питання пребагатої культури старої Київської і середньої доби, яким ми можемо збагатити також культури інших народів. Проф. Біда звернув увагу на тривожне явище, що майже ніхто із молодих адептів української науки не присвячує уваги культурним і мовним проблемам та надбанням стародавньої України.

Проф. К. Біда, крім відповідальних зайнять в університеті, є автором ряду наукових праць з ділянки української літератури й філології. У його науковому доробку знаходяться також праці з порівняльної літератури, з якими він виступав на міжнародних конгресах в Голляндії, Швайцарії і Югославії. У звідомленнях з цих конгресів надруковані також його праці з ділянки української шекспірології.

Обрано нову Президію УВАН в Канаді

Вінніпег. — 4 лютого тут відбулися треті річні загальні збори УВАН, на яких обрано нову Президію Академії на 1973-75 рік. Президентом обрано проф. М. З. Тарнавецького. До управи увійшли: проф. О. Гавалешко, віце-президент, проф. І. Любинська, генеральний секретар, інж. А. Качор, фінансовий секретар, д-р Я. Барвінський, д-р В. Білаш та д-р Я. Славутич — члени. До управи входять ще: д-р М. І. Мандрика, попередній президент, д-р М. Марунчак, голова відділу суспільних наук і проф. Я. Руденко, голова відділу гуманістичних наук. Збори іменували д-ра М. І. Мандрику, якому сповнилося якраз 82 роки життя, почесним членом Академії.

ЗУСТРІЧ БОЙКІВ У ЧИКАГО

Чикаго (В. А.) — „Бойківщина" в Чикаго, виконуючи плян наміченої праці, улаштовує другу з черги зустріч Бойків. Зустріч відбудеться в неділю, дня 4 березня 1973 року, в год. 5-ій по полудні, залі Народного Союзу. На програму зустрічі складаються м. і. доповідь про панщину і опришків та деклямації про Довбуша і уривків з „Панських жартів". До участи запрошені уроджені і колишні мешканці Бойківщини та гості.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У день Вашинґтона

Американський нарід має два найбільші і тісно зі собою пов'язані національні свята: День Незалежности 4-го липня та День Вашинґтона 22-го лютого, що їх тепер відзначається у найближчі до цих дат понеділки. І не диво, бо ці свята, день народин батька цієї країни Джорджа Вашинґтона і роковини проголошеної завдяки йому незалежности З'єднаних Стейтів Америки символізують найвищі добродійства і прагнення всіх людей і народів: волю і незалежність!

Немає в історії народів світу провідного й великого державного мужа, що був би так тісно зв'язаний з Україною, як батько американської нації і перший Президент ЗСА Джордж Вашинґтон. Нікого з американських Президентів не вшановують українські емігранти — ті, що знайшли у ЗСА людську й національну свободу і захист від рабства та неволі — з таким глибоким сантиментом, як цього Будівничого ЗСА. Безсмертним в українській національній свідомості зробив Джорджа Вашинґтона Пророк Української Землі Тарас Шевченко, висловлюючи свою й усіх українців глибоку тугу й віру у здійснення його „нового і праведного закону" в майбутній вільній Україні. І це надхнені Шевченковою вірою й тугою українці виявили свою пошану для ідеалів Вашинґтона, будуючи пам'ятник Т. Шевченкові в столиці ЗСА, названій його іменем.

Шевченкове захоплення ідеалами Вашинґтона не було відірваним явищем. Боротьба молодої американської нації за свою незалежність знаходила широкий і глибокий відгомін у поневоленій московським царатом Україні. Ще до Шевченка і його „Кобзаря" ім'я Вашинґтона та його ідеї захоплювали нащадків Гетьманської України, які й виписували їх на прапорах своєї боротьби. І Шевченко висловив те, чим жила тогочасна Україна.

Живими залишились оспівані Шевченком ідеали Вашинґтона в Україні і сьогодні. Не зважаючи на всі утиски і переслідування з боку ворога-окупанта, в Україні не тільки не переводяться, але і збільшуються та поповнюються новими борцями ряди патріотів, що готові за ці ідеали життя своє віддати. Чи ж може бути сумнів, що раніше чи пізніше здійсниться пророцтво Шевченка і Україна таки діждеться „свого Вашинґтона з його праведним законом"!

Корупція і розлад

Совєтська преса не перестає писати про перевагу „радянської моралі" над мораллю капіталістичного світу, „високу мораль радянської людини", її „відданість радянській державі". Так воно є на папері, в теорії. Щоденне життя розкриває дійсний стан на відтинку „радянської моралі" і показує її в цілком інакшому світлі.

Грузинська „Заря Востока" з 3 лютого принесла справжні ревеляції про корупцію і моральний розклад системи в Грузинській ССР, що захопив найвище поставлені кола. Про це вже писала московська „Правда", але не наводила подробиць, згадуючи тільки, що совєтські вельможі в Грузії будують собі коштом держави „замки". „Заря Востока" розкриває „діяльність" директора заводу Лазейшвіллі, який на спілку з 80 співробітниками „зорганізував" паралельну до офіційної „приватну" виробничо-торговельну сітку, викидаючи на ринок товари широкої потреби і збільшуючи в такий спосіб свої прибутки. Понад мільйон рублів ці „підприємці" в такий спосіб присвоїли на свій рахунок.

„Комсомольская Правда" з 9 лютого опублікувала статтю „Своя людина" до першого ревізора", в якій пишеться про те, як сини совєтських вельмож фальшують документи і як можна дістати диплом високої педагогічної школи, не вміючи „поправно писати". Прямо клясичною є розповідь про Рафіка Баґдасарова, перед яким „тремтять" університетські чинники, бо він — „особистий шофер міністра". За словами газети, „одна молода людина вступає до інституту, подаючи за свою чужу працю, інша добивається диплому, використовуючи своє „службове" становище, а третя, оточивши себе „своїми людьми", порушує закони, бо свої не видадуть, охоронять..."

Як це виглядає на практиці, можна довідатися з іншої розповіді у тій же газеті про „продаж населенню по спекулятивних цінах 1700 імпортованих телефонів, що дало ініціяторам „чистого" прибутку 13,545 рублів, які розподілили вони між собою.

Так на ділі виглядає справа з „мораллю радянської людини" у 50-річчя існування СССР.

Любов Коленська

ВІЛЬНО И СВОБІДНО

Цьогорічний день Вашинґтона — п е р едвісник святкувань 200-річчя створення великої американської держави. Самий факт її існування уможливив нам стати на цій новій землі з правами повноправних громадян і, співпрацюючи з американським народом, вивчаючи його історію, буття, культуру та психологію, поволі включитись у його життя.

Під кожним аспектом чи то політичним, суспільним чи мистецьким ми тепер трудівники цієї землі, як і інші скупчені тут національності. А проте, ми зовсім окремішній народ, у якого власне національне життя, власне національне обличчя, власні й індивідуальні прагнення, власні ідеї, які збігаються з ідеями Джорджа Вашинґтона і з його прагненнями, які були уосібленням волі і демократії.

Будучи членами великого американського народу і працюючи над дальшою розбудовою американської держави, ми маємо змогу творити своє власне суспільно-політичне життя, розбудовувати свої громадські клітини у формі товариств, організацій і шкіл, навіть високих, як Катедри Гарвардського університету, можемо розвивати нашу культуру, популяризувати її між іншими народами і, що найважливіше, маємо змогу допомагати нашим рідним поза залізною заслоною вже хоча б нашим існуванням як української н а ц іональної групи, що змагається з ім'ям Вашинґтона за вибореннєя незалежної і суверенної Української Держави на рідних землях.

І коли на Білому Домі у столиці Америки і на кожному, хоча б і невеликому домику по всій величезній країні повіватимуть прапори у честь великого державного мужа Джорджа Вашинґтона, ми відчуватимемо гордість, що перебуваємо на цій землі, подих вільности і, що найважливіше, в нас жеврітиме надія, що колись і на українському материку, де тепер відважні сини і дочки свого народу стають на прю із совєтськими узурпаторами, запанує свобода.

Входячи у фазу 20-річчя святкувань створення американської держави, ми маємо змогу виявити свою повновартісність, свою прадавню високу культуру, віддзеркалюючи обличчя духовости української людини.

Д-р М. Данилюк

ДРУГИЙ ПАМ'ЯТНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ

(Спроба аналізи)

(1)

Енергійне, повне конструктивних п е р е живань, ш л я х о м майже „масового зриву", з а в ершення трьох катедр українознавчих наук при Гарвардському університеті стало доконаним фактом. Можна почути здивовані запити — як воно так швидко сталося? Звичайно, не швидко, воно вимагало дуже мозольної праці широкого кадру людей, що посвятились цій благородній і історичній справі, але, оскільки останній пів-мільйоновий поріг переступлено майже за два місяці, все це видається майже чудом.

На тему праці ФКУ, його історичного досягнення, навіть значення у майбутньому існує в громаді та пресі чимало аналіз, опіній, здогадів. На щастя, всі вони під сучасну пору в основі — конструктивні. Час гірких випадів минув, і сталось це зовсім природньо, оскільки критичні думки зустрілись із своєрідним „голосом народу". Так, нашої широкої громади, яка широким помахом виявила не лише своє довір'я до задуму, але й бажання його реалізувати. Тож якраз із громадської точки зору можна, серед уже багатьох добрих і цікавих аналіз, висунути спробу нового розгляду цього нашого „чуда".

Задумуючись над реакцією широкої громади на завершення Катедр Українознавства у Гарварді, видається, що вона цілком закономірна або, інакше сказавши, це „чудо" мусіло статись. Це не понижує праці і змагань широкого кадру, навпаки — підвищує, оскільки наш, в основному молодий, кадр зумів відчути потребу хвилини. Громада в цілому, її інтелектуальні і професійні кадри були готові на таку спонтанність, вона, власне кажучи, чекала на виявлення себе, свого потенціялу в національному житті, своєї живучости як частина творчої нації.

В результаті такі почування дали український науковий центр у Гарварді, який можна склясифікувати як другий пам'ятник, що його соборно здвигнула американська Україна. Це — почування національно-громадського нервового стрижня, які не тонуть у повені політиканства, не згоряють у фразеології тут або в пожежі дискримінації в Україні. Між іншим, ці почування однакові тут і там, між ними міцні нитки пов'язання, і на них, видається, доцільним є звернути увагу. Але вернімось на десяток років назад.

Першим пам'ятником, що його здвигнула наша громада в Америці, був пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні. Участь широкого громадянства була спонтанна, хвилююча. Пам'ятник споруджено через десяток років після того, коли непевний свого майбутнього, економічно виснажений, часами півголодний „діпіст" із новими надіями, емоціями і національним патосом прибув сюди, підсилив кількісно існуючу громаду і, сказати б, перелив у неї свіжу кров. Стабілізувавши себе економічно, давши поштовх новому розгонові громадського життя, маючи якнайкращі надії на розвиток українського етнічного організму, громада спонтанно відчула потребу закріпити себе морально, політично, ідейно. Вона мусіла виявити себе, закріпити своє національне „вірую", показати свій духовий зміст і пов'язання з предками. Піонери, що пройшли тверду школу життя, втримали себе в національній атмосфері і нова еміграція, що пережила катаклізми голоду, ґеноцид, концтабори, повстанські дії і жорстокості війни — відчували необхідність голосно сказати „чиї ми діти".

Процес ідейного закріплення на землях нового поселення, що мусів мати загальний національний характер, об'єднуючу філософію, пішов п р а в ильним шляхом свого виявлення, — зибрав постать великого Кобзаря. Цей же процес відбувався водночас із новими, цікавими й надійними процесами в Україні. Після жорстокого біологічного і культурного нищення у попередніх десятиліттях, яке залишило, кажучи словами Ю. Лавріненка, суцільний зруб культурного життя, почали енергійно виростати нові паростки. Наче фенікс-птиця із попелу на переломі шістдесятих років появились на Україні нові кадри. Видавалось, що, втративши у війні мільйони людей, індустрію і тисячі сіл та міст, Україна заслужила хоч на культурну самобутність, і до неї простягнулися руки нового кадру. І якою б куценькою ця культурна самобутність не видавалась, — вона стала стимулом, як в Україні, так і на еміґрації. Накладання ж Москвою шруб на культурне відродження стало черговим стимулом у боротьбі за свою душу, підсилювало впертість аж до відчаю в Україні і патос на еміґрації.

У тих обставинах — внутрішнього духового закріплення нової етнічної маси в Америці, пов'язання із процесами в Україні, у шуканні всеоб'єднуючого моменту для всіх у цьому періоді нашої історії — виростає у Вашинґтоні пам'ятник тій великій постаті, що об'єднує і кріпить покоління, навіть розсіяну націю.

(Продовження буде)

В. Ткач

АНГЛІЯ В ЦЕНТРІ УВАГИ

Подорож а н г лійського прем'єра Гіта до ЗСА і його розмови з президентом Ніксоном занотовано з великим зацікавленням у політичних і пресових колах як на Заході, так і на Сході. Вже одне те, що совєтська преса критично поставилася до цього останнього політичного потягнення англійського прем'єра, змушує приглянутися до напрямних зовнішньої політики уряду Великобританії. Ця преса закидає англійській політиці, що вона хотіла б зробити з Европейської Економічної Спільноти (як відомо, Англія від 1-го січня ц. р. є членом цього об'єднання 9-ох західньоевропейських де р жав) знаряддя оборонного пакту НАТО і, прагнучи не тільки економічного, але й політичного та мілітарного об'єднання Західньої Европи, скерувати вістря цієї нової потуги проти СССР. Що в цих закидах совєтських журналістів є правдиве?

Англія втратила те політично - мілітарне значення, яке вона мала ще перед другою, а тим більше перед першою світовою війною. Вона стала тепер — у порівнянні з ЗСА, СССР, а може й з червоним Китаєм — другорядною державою. Але цей факт ще більше змушує її шукати виходів із скомплікованого с т ановища, що запанувало на европейському континенті.

Традиційною політикою Англії було завжди шукання т. зв. рівноваги сил в Европі. Коли якась европейська держава ставала занадто потужною, Англія відчувала в цьому загрозу для себе і старалась шляхом союзів з іншими европейськими державами — не стримуючись і перед війнами — встановити рівновагу сил. Тому Англія зробила все можливе, щоб зломити силу Франції часів Наполеона. Але перед першою світовою війною вона вже вбачала небезпеку у зростаючій силі кайзерівської Німеччини. Під час другої світової війни Англія залишилася на деякий час самотньою проти Німеччини Гітлера, що не стримало її в дуже тяжких умовах продовжувати війну і боротися, справді, не тільки за свою свободу, але й за свободу Франції, Бельгії та низки інших держав, які опинилися під окупацією або під впливами гітлерівського райху.

Та в той час СССР, хоч уклав з Гітлером т. зв. пакт Ріббентроп-Молотов, не був цілковито в орбіті впливів Німеччини, а за деякий час Гітлер розпочав війну і проти цього свого „союзника". Що ж би сталося тепер і в якій ситуації опинилась би на своєму острові Англія, якби внаслідок т. зв. політики відпруження, що її інтенсивно провадять Франція, а від деякого часу і Західня Німеччина під у р я д о м Брандта, західньоевропейські держави долучились би до фактичної зони впливу СССР? Англійська політика вміє передбачати і дивитися в майбутнє. Тому — на наш погляд, цілком слушно — Англія починає непокоїтися настирливими „миролюбними" пропозиціями Москви і хоче затамувати совєтський гін в бік Заходу.

Отож, хоч англійські підприємці — так само, як французькі, західньонімецькі й інші — також ласим оком споглядають на можливі прибутки з торгівлі і капіталовкладів у СССР, англійська політика старається запобігти, щоб „відпруження" з Москвою не обернулося у ближчому чи дальшому майбутньому в г е ґ емонію СССР на всьому европейському континенті. Звичайно, алярми совєтської преси дуже перебільшені. Англія далека від того, щоб плянувати створення якогось наступального союзу проти СССР. Але в одному є хіба рація: Англія з усіх західньоевропейських держав найбільш обережно ставиться до совєтських пропозицій миру і вважає, що чуйність супроти совєтів є тепер так само потрібна, як і кілька років тому.

Такі міркування, очевидно, визначають нинішню політику Лондону. Англійський уряд не проти відпруження з СССР, але він, правдоподібно, вважає, що при цьому відпруженні не може бути занедбана оборонна сила Заходу. І тому західньоевропейські держави повинні далі скріплювати свою економічну, політичну й мілітарну спосність і не повинні втратити свого потужного союзника в постаті ЗСА. Тому, певно, Гіт, побоюючись перспективи відтягнення з Европи американських дивізій (особливо під цю пору, коли об'єднана не тільки економічно, але й політично та мілітарно, Західня Европа — це ще тільки музика майбутнього), запевняв під час свого перебування в Америці, що, мовляв, західньоевропейські держави дають великий вклад у спільну оборонну силу НАТО, навіть більший, ніж ЗСА. І це так, коли взяти лише цифровий матеріял. Але що робили б оті англійські, французькі чи західньонімецькі дивізії, якби за Атлантиком не було американської потуги та ще й з її нуклеарною зброєю?! І тому Гіт узяв на себе не зовсім вдячне завдання намовляти уряд ЗСА, щоб він таки — і у власних інтересах — не забував старої Европи і не залишив її напризволяще перед мілітарною потугою СССР.

Це те, що в англійській політиці не подобається Москві. Бо, справді, „політичний клімат" в Англії найбільше з усіх західньоевропейських держав, повторюємо, „обережний" супроти московських замірів. В Англії до деякої міри прислухаються ще й до голосу поневолених Москвою народів.

З НАШИХ [illegible]

НАШ АЛЬМАНАХ

Мій добрий сусід з [illegible]рецького повіту, пан Татух, зважив у руці [illegible] оформлений мистцем Богданом Титлою ювілейний Альманах Українського Народного Союзу і дав йому позитивну оцінку.

— Оце календар! — похитав головою. — Є що в руку взяти і почитати.

— Та й образків багацько має, — додала пані Татушиха, яка вже до того мала нагоду заглянути з ілюстраційною частиною Альманаху. — От, жаль лише серце стискає, що деякі з образків такі сумні і страшні, бо показують голод на Україні. Бодай того опришка Сталіна гриці в гробі перевернуло за те, що він стільки нашого народу виморив та й заголодив!

— Так, так, — зітхнув пан Татух, знявши з носа окуляри. — Ще й донині деякі вчені-професори, що високі школи закінчили, не можуть дорахуватися, скільки українців загинуло тоді з голоду, п'ять, сім чи десять мільйонів?.. Правда, є в календарі і веселі образки, бо в сьому році, рахувати, припадають ще й інші ювілеї...

— А ти бачив на фронті фотографію нашого президента? — перебила голівка в цьому місці дорога землячка.

— Котрого?.. Містера Лисогора?

— Не Лисогора, а Ніксона! — [illegible] пані Татушиха. — Ой, не виглядає він, мені, той Ніксон, дуже гепі, так і з очей помітно, що мусить чимось журитися. Щось його всередині бадерує.

— Вел, — сказав пан Татух, — [illegible] мусіли брати з нього перед виборами, коли він ще не був певний, чи вийде другий раз на президента. А мені, знаєш, дуже сподобався портрет нашого незабутнього пана доктора Мишуги: як живий стоїть на 135-ій сторінці! Таким пригадую собі небіжчика з конвенції Народного Союзу в... от, і забув, де вона тоді була: в Клівленді чи може в Чікаго?

— Як була в Чікаго, — пригадувала пані Татушиха, — то тобі вкрали в трені валізку. А як була в Клівленді, то ти програв у карти всю дієту і гроші на колію.

— Ет! — легковажно махнув рукою колишній конвенційний делегат — чи варто рівняти лиху валізку або пару талярів до такого великого свята, як 80-літній ювілей нашої „Свободи" — дай нам, Боже, щасливо його дожити, бо на сей празник треба ще [illegible] року. Слухай, жінко! — [illegible] себе по голі пан Татух, — мені прийшла до голови айдія: а якби ми так получили докупи ювілей „Свободи" з твоїм днем народження?.. Бо мені здається, що ви обоє будете з того самого рiчника.

Дорога землячка нічого на це не відповіла, тільки дала головікові такий „лук", що він зразу замовк — ніби його зачіпило!

Ікер.

Орест Гаврилюк

ВІНЬЄТИ З В'ЄТНАМУ

(2)

Тепер Джо Ен в Америці. Відзначена „Бронзовою Зіркою" за геройство. Вона дістала призначення на нову працю: їздити по школах та шпиталях і вербувати медсестер на військову службу. Але Джо Ен не вдоволена з такої праці. Вона нетерпеливо чекає відповіді на внесене нею прохання, щоб її повернули назад до В'єтнаму.

***

Він з'явився між ними раннім ранком, коли стежа вибиралася на розвідку. Ніхто не питав про його ім'я. Для них він був чужим. Стежа приїхала в цілості до В'єтнаму, пройшла бойові христини й за останніх кілька місяців стала повновартісною військовою одиницею. Їм не потрібно більше людей, зокрема таких, як він — новоприбулих, недосвідчених, що на них не можна сполягати під вогнем. І вони всі вдавали, що не цікавляться ним.

Гарячі, парні д ж у н ґ лі. Стежа пробивається крізь густе підшиття лісу. Кожний крок вимагає надлюдського зусилля. На кінці — він, військовий кореспондент. Відрядили його на журналістичний курс, а потім призначили до редакції військового часопису в Японії. Та він просив, щоб його послали до В'єтнаму. І ось він тут. На шиї в нього дешевенький фотоапарат. Такий, як продають в аптеках в Америці по 10 долярів. Але це нічого, що дешевенький. Важливе, що робить світлини.

Постріл з правого боку! Другий... третій... І нараз — ціла хвиля пострілів. З усіх боків покочуть [illegible] матичні кріси. Десь обізвався кулемет. Стежа залягла — кожний хорониться, як може, від куль.

Він заляг за пнем грубого дерева. Довкруги ліс, і не видно, що діється. Але можна фотографувати членів стежі, що близько нього.

— Медик! Медик! — пролунало спереду. — Когось поранило! — „Медик" — санітар стежі зі своєю торбою пробіг біля нього й подався наперед. Але не п р о б і г і кількох кроків, як упав, поцілений кулею.

Він вискочив з-поза свого пня і рвонув уперед. Треба ж подати допомогу! Що то говорили на вишколі про перев'язування ран?

...Вони лежали один поруч одного, мов рідні брати. — Ось що! — сказав провідник стежі, коли їх знайшли. — Він був ранений, а наш медик пішов йому на допомогу і сам був поцілений!

— Авжеж! — відповів його товариш. — Пригадуєш, що він казав? Що коли йому щось станеться, щоб зберегли його апарат!

— Цю дешевеньку скринку? Ну, хай буде. Передамо [illegible]!

***

Чота повільно підходила на горб. Плечі терпли від важких наплечників. Уста палила спрага. Ноги ледьледь сунулися, мов олов'яні. Зброя тяжіла в руках. Всі думали лише про те, що коли осягнуть верх горба, то матимуть десять хвилин заслуженого відпочинку.

Попереду — Биз. Ніс пашить від розжареного повітря, вуха ловлять кожний найменший шелест, хвіст випрямлений, мов своєрідна зброя. Биз велетенський собака-вівчур, спеціяльно тренований для розвідчої служби. На ремені у свого тренера ступає певно, немов гарячий клімат зовсім його не займає. Але всі знають, що Биз терпить так само, а може навіть більше, як кожний інший член чоти.

Ще лише 30 метрів до верху горба! 20... 10... Биз нагло вишарпує тренерові ремінь із руки. К і л ь к ома скоками осягає верх. І враз із-за горба зривається лявіна пострілів. Биз падає смертельно ранений.

Биз попередив друзів вчас, поки чота попала у ворожу засідку. Ворога зліквідовано. З нашого боку ніхто не потерпів. Тільки Биз...

Поховали Биза в долині А Шав. Його тренер не міг здержатися від плачу.

***

Табір морської піхоти в Хе Сані. День і ніч гримлять гармати, не змокають. Ворог залізним колом оточив Хе Сань і вже три тижні облягає його. Ніхто не приїздить і не виїздить із табору. Всі припаси скидають із літаків. Тільки пілоти медичних гелікоптерів рискують власним життям, щоб час від часу вивезти кількох найважче поранених.

Майк сидить у бункері з раненими. Як багато змінилося за тих два міяці, відколи він приїхав до Хе Саню! Ось ранений товариш на ношах крізь біль блідо всміхається до Майка. А спочатку хлопці не любили Майка. Не хотіли навіть з ним говорити.

Майк — член релігійної секти, яка забороняє своїм членам уживати зброю. І коли Майка взяли до війська, то послали його на медичний вишкіл. А потім призначили санітаром до В'єтнаму, на його ж таки прохання.

Хлопці спочатку думали, що Майк — боягуз. Але скоро змінили свій погляд. Де лише починали падати стріли люди зараз біг Майк зі своєю торбою. А найбільше вславився Майк тим, що під найгустішим вогнем виносив ранених у безпечне місце. І тепер Майкова чота ніде без Майка не рушає.

Заклекотіло надворі, і медичний гелікоптер осів за яких 100 метрів від санітарного бункеру. Як звичайно, ворог не респектує відзнак Червоного Хреста й починає обстріл із гранатометів. Але в бункері не звертають на це уваги. Хапають ноші з раненими, що чекають біля виходу, і бігцем несуть до гелікоптера.

Майк і другий санітар заладували раненого до гелікоптера й біжать назад до бункеру. Гранати падають щораз ближче. В очах темніє від вибухів.

Майк оглядається набігу. Ось у дверях гелікоптера не можуть собі дати ради з останнім раненим. Майк завертає на місці й біжить на допомогу.

— Тікай, Майк! — кричать товариші. — Назад до бункеру!

Майк немов не чує. Треба ж помогти з тим раненим, щоб гелікоптер міг відлетіти!

Не добіг: граната обірвала йому обидві ноги.

По полудні медичний гелікоптер евакуював Майка до шпиталю в Японії. „Срібну Зірку" за геройство під вогнем прийняли за Майка його батьки.

***

Починається день. Виглядало на спеку, як, зрештою, кожного дня у В'є т н а м і. Червоні почали інтенсивний обстріл американських позицій. Все вказувало на близький початок нової комуністичної офензиви. Велетенська американська база у Б'єн Уа кожної ночі останнього тижня була в стані „жовтого поготівля". Але зі сходом сонця все верталося до нормального стану.

О сьомій годині ранку, як і кожного дня, комендант, закінчивши сніданок, вийшов із їдальні. Він покликав головного підстаршину.

— Прошу потелефонувати на головну браму й спитати, чи дороги безпечні? Чи можна поїхати в місто й привезти в'єтнамських працівників?

На відповідь не прийшлося довго чекати.

— Ворог атакує головну браму! — Рівночасно загули сирени на „червоне поготівля". База під атакою!

Тактичний центр кипить життям. Надходять звіти через радіо. Без перестанку дзвонять телефони. Вістуни передають накази елементам, що не мають безпосереднього зв'язку з центром.

Ворога відкинуто з-під головної брами. Під самою брамою зловлено полоненого. Приводять його на допит.

Низький, худорлявий чоловік з блідим лицем. Убраний у чорну піжаму. На голові китайський стіжкоголий капелюх. Ноги босі. Ранений в руку. Зразу ж дістає медичну допомогу. Рана несерйозна.

(Продовження буде).

Населення стейту Ню Йорку за суворими карами для торгівців наркотиками

Олбані, Н.Й. — Опитування, проведені Інститутом Геллупа в Нюйоркському стейті, виявили, що значна більшість населення підтримують проєкт губернатора цього стейту Нелсона Рокефеллера, щоб засуджувати торгівців наркотиками на досмертну в'язницю. 67 відсотків опитуваних повністю підтримують таку пропозицію губернатора, лише 4% не мають ще певної думки. Також 71% опитуваних вважають, що й друга пропозиція губернатора є вірною, щоб виплачувати із стейтової каси по 1 000 долярів людям, які таємно подадуть відомості, що уможливлять заарештувати торгівців наркотиками. Лише 27% опитуваних є проти такого предложення. У великих містах Нюйоркського стейту 73% всього населення висловились, як повідомив Інститут Геллупа, за обома пропозиціями губернатора Н. Рокефеллера, хоча вони й натрапляють на опір деяких адвокатів та деяких груп, які вважають, що такі заходи будуть неконституційними.

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ ПУКЦЕРКВИ
КРАЙОВА УПРАВА у ЗСА

з 10-літтям звільнення з совєтської каторги та з днем народин

ВІТАЄМО

ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Їх Блаженство

Кир ЙОСИФА Кардинала СЛІПОГО

КИЄВО-ГАЛИЦЬКОГО ПАТРІЯРХА

та бажаємо

Многих Літ, кріпкого здоров'я, витривалости та сили духа в поборюванні всіх труднощів і перешкод.

Складаючи наші найщиріші побажання, просимо Їх Блаженство не відмовити нам тої любови і привілею, що його зазнають саме тепер наші брати в Австралії та в поворотній дорозі загостити до нас — своїх вірних на Північно-Американському Континенті.

В найглибшій пошані, любові і синівській відданості —

ЗА УПРАВУ

Д-р МИРОСЛАВ НАВРОЦЬКИЙ — Голова
Д-р ЛЕОНІД РУДНИЦЬКИЙ — Секретар

Режим визначає місце праці совєтського громадянина

„Молодь України" з 7-го лютого подає довідка про методи призначування на працю випускників вищих та середніх навчальних закладів в Україні, відповідаючи на запит читача з Сумської області про те, чи його дружина, яка закінчує педагогічний інститут, „обов'язково має їхати за направленням"? У відповіді, газета пише, що „пляни розподілу випускників вищих та середніх спеціяльних навчальних закладів затверджуються урядом. Персональний розподіл молодих спеціялістів проводиться не пізніше ніж за 4 місяці до закінчення ними навчальних закладів, а з деяких спеціяльностей — в строки, встановлені окремими рішеннями уряду СРСР". Хоч „Молодь України" вичислює цілий ряд моментів особливого характеру, що їх повинні брати під увагу комісії по персональному розподілу молодих спеціялістів, то остаточне і вирішальне слово є за такою комісією, яка розв'язує це питання в дусі постанов уряду СССР. Йдеться тут про те, що така комісія зобов'язана спрямовувати молодих спеціялістів у різні частини СССР, цілком не рахуючися з національною приналежністю і місцем проживання спеціяліста, а відповідно до „загальносоюзного пляну використання трудових резерв".

Добродійний концерт для Назарету

Чикаго. — В авдиторії школи св. Миколая, заходами Фінансової Комісії Апостоляту Митр. Андрея Шептицького, відбувся 20 січня добродійний концерт на користь української Місійної Станиці в Назареті, у Святій Землі. Станицю створено минулого року за ініціятивою о. шамб. Ярослава Свищука, директора Екуменічного Центру в Чикаго і з благословення Владики Ярослава. Головою Фінансової Комісії є о. Й. Шарий. Програму концерту, що складалася з колядок і щедрівок, виконали парохіяльні хори св. Йосифа і катедри св. о. Миколая та Юний Ансамбль при тій катедрі і танцювальна група. Перед концертом розповсюджували Пропам'ятну книжечку про Назарет. разом прибутку було 2 000 дол. Однак, у „Новій Зорі" з 4-го лютого сказано, що тягар фінансової опіки над українською Місійною Станицею в Назареті повинні перебрати на себе всі парохії УКЦеркви у світі.

В УССР відзначено 90-річчя народин Михайла Донця

Київ. — „Культура і життя", орган міністерства культури УССР, з 8-го лютого поінформувала про 90-річчя з дня народження відомого соліста оперного театру в Києві, винятково обдарованого співака Михайла Донця. У статті в його честь говориться про заслуги Донця і про його досягнення на сцені та багатство його репертуару. Зокрема відзначається дбайливість, з якою Донець ставився до української народної пісні.

ЗАХОДАМИ
ВІДДІЛУ ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧСУ
в ЙОНКЕРСІ, Н. Й.
— влаштовується —

СВЯТО ЖІНКИ ГЕРОЇНІ

в неділю, 25-го лютого 1973 року
о год. 4-ій по пол. в Домі Молоді
при 301 Palisade Avenue, Yonkers, N.Y.

В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:
РОМАН ЛЕВИЦЬКИЙ — бандурист, місцеві Організації СУМА і ТУСМ

ДО УЧАСТИ ЗАПРОШУЄМО ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО ЙОНКЕРСУ Й ОКОЛИЦІ.

КОМІТЕТ СВЯТА

Об'єднання Мистців Українців в Америці запрошує Українське Громадянство на відкриття
ВИСТАВКИ МИСТЕЦЬКИХ ПРАЦЬ
СЛАВИ ГЕРУЛЯК
під наз. „З чарівного світу української мітології".

Відкриття в неділю, 25-го лютого 1973 року о год. 1-ій по пол. в Галерії ОМУА, 149 — 2-га евеню, Ню Йорк, Н. Й.

Виставка триватиме до 4 березня 1973 року влючно, і відкрита в будні 6-8 веч.; суботи і неділі 1-8 год. веч.

УПРАВА

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ANTI-COMMUNIST INTERNATIONAL — ACI
P.O. Box 1095 New York, N.Y. 10017

ВЕРХОВНЕ КОЗАЧЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО
КОЗАЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ — КНОД
COSSACK AMERICAN CITIZENS COMMITTEE, INC.

від організацій, що входять до їх складу, представники поневолених комунізмом народів, національно-мислячих козаків, їхніх друзів і симпатиків — вітають з нагоди 65-ліття свого голову й керманича

В. Г. ГЛАЗКОВА

і бажають йому міцного здоров'я і дальших успіхів в його боротьбі за свободу і незалежність народів.

Одночасно вважають за свій обов'язок висловити йому

ЗАСЛУЖЕНЕ ПРИЗНАННЯ І ЩИРУ ПОДЯКУ
за його 45-літню невтомну і самовіддану працю, за його невтомну боротьбу за визволення рідного йому Козачого Народу і державну незалежність його батьківщини Козакії, а разом з тим визволення і незалежність усіх інших народів, що поневіряються в комуністичній неволі.

ПОВІДОМЛЕННЯ
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Федеральної Кредитової Кооперативи
„САМОПОМІЧ"
в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
— відбудуться —
в неділю, 25-го лютого 1973 року
о год. 3-ій по полудні
в долішній залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
90 Фліт вулиця Джерзі Сіті, Н. Дж.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття Зборів і затвердження порядку нарад;
2. Ствердження правосильности зборів;
3. Відчитання і затвердження протоколу з останніх Загальних Зборів;
4. Звіти Дирекції, Кредитового Комітету і Контрольної Комісії;
5. Дискусія над звітами;
6. Уділення абсолюторії членам управи!
7. Дивіденда і розподіл приходів;
8. Прелімінар бюджету на рік 1973-ій;
9. Висота коштів урядження Заг. Зборів у 1972-му році;
10. Вибір 4 членів до Ради Дирекції і 1-го члена Кред. Комітету, (Пропозиції Номінаційної Комісії);
11. Внески, запити і побажання;
12. Закриття Загальних Зборів.

Після закінчення Загальних Зборів — ПЕРЕКУСКА і ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА.

Просимо ВШ. Членів взяти у Загальних Зборах найчисленнішу участь і запросити своїх рідних, друзів і знайомих.

ПРИСУТНІСТЬ ЧЛЕНІВ ОБОВ'ЯЗКОВА.

УПРАВА

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.
повідомляє своїх Членів,
що 11-го лютого ц. р. передчасно, на 47-му році життя,
помер довголітній член Управи УНДому

сл. п.
Інж. МИХАЙЛО ПОЧТАР

ПАНАХИДА за спокій душі Покійного — в п'ятницю, 16-го лютого ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Спрінгфілд евеню, Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 17-го лютого 1973 року о год. 9:30 рано з української католицької церкви св. Ів. Хрестителя, при Сенфорд евеню в Нюарку, Н. Дж., на Український Православний Цвинтар в Баунд Бруку, Н. Дж.

Дружині і Родині Покійного найщиріші вислови співчуття складає.

УПРАВА УНДому

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 11-го січня 1973 року, по довгій і важкій недузі, упокоївся у Бозі на Україні, на 84 році життя,
наш Найдорожчий
ВАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
о. ПАНТЕЛЕЙМОН МАЛЕЦЬКИЙ

бувший довголітній парох Рівчиць, Міжинця і Борислава.

Про молитви за душу Покійного просять,

горем прибиті:

ЮЛІЯН — син з дружиною МАРІЄЮ
і доньками: ОКСАНОЮ, ЛЮБОЮ
і ГАЛЮСЕЮ
та найближча Родина на Україні

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що 10-го січня 1973 р. упокоїлася в Бозі,
на 91-му році життя
наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

ТЕКЛЯ БІЛЕНЬКА

з села Псари, повіт Рогатин, Івано-Франківськ.

ПОХОРОН відбувся 11-го січня 1973 р. Похована на місцевому цвинтарі села Псари.

Горем прибиті:
син — МИХАЙЛО з родиною в Україні
син — ІВАН з родиною
син — ЙОСИФ з родиною
син — СТЕФАН з родиною в Америці
та близька і дальша Родина в Америці і Україні

ВІЧНАЯ ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п.
ТЕКЛІ БІЛЕНЬКОЇ
буде відправлена
ПАНАХИДА
18-го лютого 1973 р., о год. 12-ій дня
в українські катедрі св. Володимира
6740 — 5-та вулиця
у Філядельфії, Па.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в ЗСА
подає до відома, що

XI. КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

— відбудеться —

в днях 7-8 квітня 1973 року
на Оселі УНС „Союзівка"

ПОРЯДОК НАРАД З'ЇЗДУ:

СУБОТА, 7-го КВІТНЯ:

Год. 8:00 — 10:00 рано — Реєстрація учасників З'їзду;
Год. 10:15:
1. Відкриття XI. Кр. Пластового З'їзду — голова КПС,
2. Вибір Президії З'їзду.
3. Прийняття порядку нарад і правильника З'їзду.
4. Вибір Комісій: номінаційної, верифікаційно-мандатної, виховної, господарсько-бюджетової, статутової, резолюційної і Пластприяту.
5. Одобрення протоколу X. Крайового Пластового З'їзду.
6. Звіт голови КПС у доповненні до друкованих звітів.
7. Звіт голови КПРади.

Год. 12:30 — 2:00 по пол. — ОБІДОВА ПЕРЕРВА.
Год. 2:00:
8. Звіт верифікаційно-мандатної комісії.
9. Запити і дискусія над звітами.
10. Уділення абсолюторії уступаючій КПСтаршині і уступаючим членам КПРади.

Год. 5:00:
11. Наради Комісій.

Год. 7:00 веч. — Спільна вечеря з пластовою програмою для учасників З'їзду — делегатів, гостей і представників запрошених організацій та установ.

НЕДІЛЯ, 8-го КВІТНЯ:

Год. 8:30 рано — Участь учасників З'їзду в Богослуженнях.
Год. 10:00 рано:
12. Звіти Комісій:
 а) виховної,
 б) господарсько-бюджетової,
 в) Пластприяту,
 г) статутової,
 ґ) резолюційної.
13. Звіт номінаційної комісії.
14. Вибір КПСтаршини і КПРади.
15. Заприсяження нової Крайової Пластової Старшини.
16. Устійнення способу вибору делегатів на Збір КУПО.
17. Внески і різне.
18. Закриття XI. Крайового Пластового З'їзду.

Скоб!

ЗА КРАЙОВУ ПЛАСТОВУ СТАРШИНУ:
пл. сен. Павло Дорожинський — голова
пл. сен. Любомир Романків — ген. секретар

ЗНАМЕНИТА ОРКЕСТРА ДО ТАНЦІВ
НА ВСЯКІ ПОТРЕБИ
„ЧЕРЕМОШ"
ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
Марійки Фесьо — тел. (201) 437-7898

Замість квітів на могилу
св. п. ЄВСТАХІЯ ГОМОТЮКА
на фонд „Церква в Потребі"
складають 15.00 долярів

Н. і В. ГРИЦИН

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. інж. АНДРІЯ ВОЛОСЕНКА
складаємо на фонд „Церква в Потребі"

Марія СКРУТ	$10.00
Родина БАРНЯК	10.00

В ШОСТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої
бл. п.
ЛІДІЇ ЧУБАТОЇ
будуть відслужені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ:
дня 18-го ЛЮТОГО 1973 р. в монастирі СВ. ЙОСАФАТА в ГЛЕН КОВІ, Н. Й., і
в СЕРЕДУ, дня 28-го ЛЮТОГО ц. р. в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., о годині 8:30 рано.

Приятелів і Знайомих взяти ласкаву участь у Богослуженнях та згадати Покійну в своїх молитвах просить

РОДИНА

Замість квітів на могилу
сл. п. АННИ МРУЧКЕВИЧ
Матері нашої курінної ЛІДИ ЧЕРНИК
складаємо 20.00 долярів
на пластовий журнал „Готуйсь".

КУРІНЬ УПС „ВЕРХОВИНКИ"

---

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ ЩЕ ОДНІЄЇ МОВИ.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ГОЛОВНА УПРАВА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ
в глибокому смутку повідомляє все Членство СУМА,
що 11-го лютого 1973 р. в Ірвінгтоні біля Нюарку, Н. Дж.
на 47-му році життя, передчасно відійшов у Вічність

бл. п.
ІНЖ. МИХАЙЛО ПОЧТАР

довголітній член Головної Управи СУМА, кількакратний голова Осередку СУМА ім. пол. Є. Коновальця в Нюарку, останньо член Головної Контрольної Комісії та секретар Осередку СУМА, відомий студентський, суспільно-громадський і політичний діяч.

Дружині Покійного Людмилі, дітям: Андрійкові, Анні-Марусі та всій Родині, висловлюємо наші найглибші співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА СУМА

У невимовному жалі та смутку повідомляємо всю нашу Сумівську Родину та Українське Громадянство Нюарку й околиці,
що 11-го лютого ц. р. на 47-му році життя, передчасно відійшов від нас у Вічність наш Друг, Провідний Член та Виховник, невтомний працівник для нашої молоді, визначний громадський діяч, довголітній голова та постійний член Управи Осередку

сл. п.
Інж. МИХАЙЛО ПОЧТАР

ПАНАХИДА — в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J., в п'ятницю, 16-го лютого ц. р. о год. 8-ій вечора.

ПОХОРОНИ відбудуться в суботу, 17-го лютого 1973 р. о год. 9:30 рано з української католицької церкви св. Ів. Хрестителя при Сенфорд евеню в Нюарку, Н. Дж. на Український Православний Цвинтар в Баунд Бруку, Н. Дж.

Дружині, Діточкам та всій Родині, висловлюємо наше глибоке співчуття.

УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМА в НЮАРКУ, Н. Дж.

Українські студенти в Німеччині протестували проти порушування прав людини в Україні

Студенти українці таборують у своїх спальних мішках, поза огорожею з колючого дроту на площі Ричарда-Стравса-Бруннеис у Мюнхені

Мюнхен. — Українські студенти влаштували тут в днях 3-4 лютого 30-годинну голодівку, протестуючи проти переслідування українських діячів в Україні та проти порушування там основних прав людини. В суботу, 3 лютого, о год. 8-ій ранку, 13 членів Союзу Українських Студентів прибули на площу перед фонтаною Ричарда Штравса. Зі собою принесли вони транспаренти з написами, які вияснювали мету голодової демонстрації молодих хлопців та дівчат: „Свобода для України", „Свобода для людини", „Свобода народам", „Свобода українським політичним в'язням". Довкруги площі, де примістилися демонстранти, був простягнутий колючий дріт, який символізував огорожу совєтських концтаборів. Демонстранти викликували загальне зацікавлення прохожих, які вимагали від студентів докладніших інформацій. Демонстрація знайшла відгомін у німецькій пресі та радіо. Мюнхенська німецька газета "Süddeutsche Zeitung" з 5-го лютого, інформуючи про цю голодову демонстрацію, з'ясувала цілі демонстрації, підкреслюючи одночасно, що „українські студенти народилися в Мюнхені. Їхні батьки прибули до Федеральної Республіки як втікачі". Газета відзначила, що студенти демонстрували проти „порушування основних прав людини в Совєтському Союзі", а також подала написи на транспарентах. Голодова демонстрація закінчилася в неділю 4 лютого, о годині 12 вполудне.

З АТЛАНТИ ПОВІДОМИЛИ ПРО ВИСЛІДИ підрахунків, які виявили, що у південних стейтах є тепер 1 144 вибраних виборцями негрів, які займають різні урядові, шкільні та ін. посади. Це в 10 разів більше, чим у 1965 році. Між вибраними виборцями чорними громадянами 2 належать до Конгресу, 6 є стейтовими сенаторами, 55 стейтовими конгресменами, 126 повітовими службовцями та ін.

Свято Державности в Денвері

Заходами місцевої Управи Відділу УККА та при співучасти наших ветеранів усіх військових формацій, Пластової Станиці та учеників „Рідна Школа", тут в неділю 28 січня 1973 р. о 4-ій год. по пол. в Вименс Клюбі при 940 Лінкольн вул., відбулася Академія з нагоди січневих роковин. У святкуваннях взяла численну участь молодь і старше громадянство.

Згідно з уже усталеною у нас традицією саму Академію попередило підписання губернатором нашого стейту Джоном Лов проклямації та проголошення ним дня 28 січня 1973 р., Днем Незалежности України в цілому стейті Колорадо, як признання для завзятого українського народу в його затяжній боротьбі за людські і національні права і свободу.

За старанням Управи Відділу, 25 січня у льокальному щоденнику „Денвер Пост" була поміщена стаття п. н. „Заплянованi українські святкування" з нагоди річниці проголошення Самостійности і Соборности України. В цій статті особливо підкреслено незавидну долю України як московської колонії та нелюдські переслідування усіх тих, що мають відвагу протиставитися режимові у його намаганнях знищити самобутність українського народу.

Академію попередили святочні відправи в обох наших церквах у намірені нашого поневоленого народу, що на них оба священики о. П. Смаль і о. Т. Дятелович виголосили патріотичні проповіді.

Сама Академія почалася американським гимном, що його відіграла нова мистецька сила на нашому денверському терені д-р Оксана Безручко-Шавез, а відтак слідував військовий апель наших учасників визвольних змагань і ветеранів пізніших військових формацій під проводом підпол. маестра Вол. Мошинського як віддання пошани усі тим, що впали в боротьбі за волю України.

Академію відкрив мґр І. Стебельського, голова Управи місцевого Від. УККА, вітаючи численних присутніх і взиваючи всіх до єдности та посилення об'єднаної акції в обороні наших переслідуваних братів на рідних землях. Опісля пластунка-юначка Ніна Івашко відчитала проклямацію видану губернатором нашого стейту, а новий у нашій громаді бандурист Нестор Федак, відіграв в'язанку українських мелодій. Головну промову виголосив д-р Сергій Кротюк, що її присутні вислухали з великою увагою. Він подав добру аналізу зовнішніх і внутрішніх обставин того часу та причини нашої програної як також влучно нав'язав до дальшої боротьби нашого народу і теперішнього резистансу та безкомпромісової боротьби його кращих синів за здійснення величніх заповітів 22 січнів. Фортепіянове сольо відіграла д-р О. Безручко-Шавез. Опісля виступили Наталка, Юрко і Петро Романишин, які під рясні оплески присутніх грали на скрипках. Двоє перше вименених Романишинів грають у молодій місцевій симфонічній оркестрі і цього літа в її складі їдуть на коцертове турне до Европи. Відтак виступала пластова танцювальна група під керівництвом Волод. Цебрія. Доповнили наше свято убрані в народні строї учні „Рідна Школа", якої керівником є д-р Евген Петрівський, кількома добре виголошеними збірними декляміціями, а шкільний хор під орудою Ждани Федущак відспівав дві стрілецькі пісні. Присутні гучними оплесками винагородили наших наймолодших виконавців. Академію закінчено співом національного гимну.

Програмою проводив інж. Богдан Федущак, а декорацією сцени зайнявся майор Поржа П. Олексієнко.

І. С.

Районову й місцеву пресу в Україні плянують перевести на офсетовий друк

Київ. — Районова багатотиражна газета в Російській СФСР в м. Домодєдово „Прізив" уже друкується офсетовою технікою, всі матеріяли, одержувані від журналістів, переписує на спеціяльній машині операторка-друкарка — їх більше не складають на лінотипах. Такий же спосіб друкування районових і місцевих газет, у тому й заводських багатотиражок, плянується налагодити в Україні. „Радянська Україна" з 19 січня писала, що в „третьому році п'ятирічки застосують цю прогресивну технологію в 20 друкарнях районних газет" у різних областях УССР. Офсетна техніка уможливлює друкувати увесь наклад газети за одну годину. У Києві на воробництві „Зоря" вже полагоджено випуск поліетиленової плівки для малювання чи перебивання наголовків, заставок, кінцівок, малюнків тощо, потрібних для оформлення газет. Новий спосіб ліквідує так звану „поліграфічну базу" з лінотипами, приготуванням металевих кліш, верстанням металевих ґранок тощо.